

Inflatie, hogere energieprijzen op een eerlijke wijze doorrekenen doorheen de afzettingen

Philippe Baret
26.01.2023

1.1. De paradox

- Biologisch is een aanpak die anticipeert op de uitdagingen van vandaag
- Als de uitdagingen onoverkomelijk worden, is biologisch ongetwijfeld de beste optie...

maar....

- De biologische landbouw vertraagt en wordt niet de belangrijkste optie voor de toekomst

1.2. Elementen die dit scenario moeilijker maken

- Extern: verzet van het economisch en cultureel dominante systeem
- Intern: groeicrisis
- Een combinatie van interne en externe drivers

1.2.1. Extern: verzet van het economisch en cultureel dominante systeem

- Financiële belangen
- Vooruitgangsgedachte met de dominantie van het rendement als maatstaf
- Landbouwadvies is gefocust op het model van de “groene revolutie”

1.2.2. Intern: groeicrisis

- Conventionalisering van een deel van de biologische sector en zéér harde marktlogica
- Verlies van de status van kleinschalig, leuk, alternatief ...
- Diversifiëring van het aanbod van biologische producten die de verwarring versterken
- Evolutie van de regelgeving

DESDE EL JUEVES 22/3

LIDL

BIO
Organic

Al mejor precio

Milbona
BIO FRUTAS
YOGUR YOGURTE
FRESA/MORANGO

Milbona
BIO FRUTAS
YOGUR YOGURTE
NARANJA & MANDARINA

Milbona
BIO FRUTAS
YOGUR YOGURTE
CEREZA/CEREJA

MÁS DE
100
ARTÍCULOS
BIO
EN NUESTRO SURTIDO

YOGURES ECOLÓGICOS
DE NUESTRO SURTIDO
-25%
0.39
0.29
Precio unitario de 0.29 a 0.39
150 g (1 kg = 2,00 € / 1,53 €)

Preços no incluem despesas. *Este artículo no figura en nuestro surtido habitual. El artículo de los envases puede variar. Prohibido la venta de bebidas alcohólicas a menores de 18 años.

1.2.3. Intern & extern

Opkomst van nieuwe concepten: agro-ecologie, regeneratieve landbouw

De komst van nieuwe spelers, soms tijdelijk en vluchtig

Hogere eisen van sommige consumenten

Interesse voor lokale productie

The crisis

2.1. A poly-crisis

- COVID : fase 1 and fase 2
 - De oorlog in Oekraïne
 - De energie crisis
 - Inflatie
-
- -> terugkeer van oude modellen
 - -> terugkeer van oude indicatoren

2.2. Onbeantwoorde vragen

Hoe functioneert de consument?

- Segmentatie
- Effect van reclame

ACTIE Colruyt laagste prijzen
Geldig van 201 t.e.m. 31/12/2016

**Meer kopen
=
meer korting**

Dash
alle pods
Combineer naar keuze

17,26
16,96

Extra -25% op 3 verpakkingen
Extra -33,34% vanaf 3 verpakkingen

Silan
alle wasverzachters (uitgezonderd Soft & Care)
Combineer naar keuze

5,82
5,82

Extra -25% op 4 producten
Extra -35% vanaf 4 producten

Met een ExtraCard. Niet combineerbaar. 1 korting per aankoop.

2.2. Onbeantwoorde vragen

Hoe functioneert de consument?

- Segmentatie
- Effect van reclame

Hoe werkt de politiek?

- Noodsituatie als voorwendsel om terug te krabbelen
- Het gewicht van het conservatisme?
- Besluitvorming op basis van peilingen -> versterking van meerderheidsstandpunten

ACTIE Colruyt laagste prijzen
Cedlig van 2011 t.e.m. 3/2/2016

**Meer kopen
=
meer korting**

Dash
alle pods
Combineer naar keuze

Extra -25% op 2 verpakkingen
Extra -33,34% vanaf 3 verpakkingen

Silan
alle wasverzachters (uitgezonderd Soft & Care)
Combineer naar keuze

Extra -25% op 2 producten
Extra -35% vanaf 4 producten

10

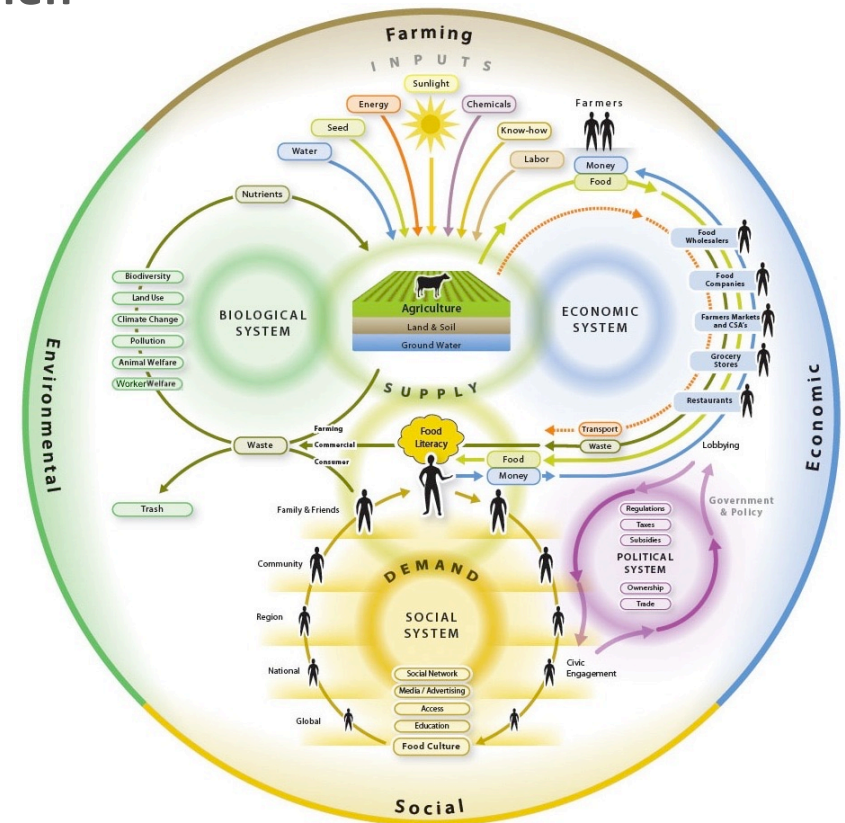

3. Oplossingen ?

3.1 Beter begrip van wat er gebeurt

- Prijsobservatorium en vooral prijsmechanismen
- Meer onderzoek naar de werking van het voedselsysteem
- Geheimhouding komt bio niet ten goede -> meer transparantie

3.2 Diversiteit intern organiseren

- **Micro-concurrentie**
op straatniveau
- **Meso-concurrentie**
tussen biologisch, biologisch + en biologisch ++, permacultuur, lokaal
- **Macro-concurrentie**
tussen de grote supermarkten waar biologisch een pion in het bredere spel is.

3.3 Het lokale kader herzien

- Waarom lokaal zo belangrijk is geworden ?
- De niet-gevalideerde claims van lokaal
- Lokaal vanuit het oogpunt van andere actoren in de keten
 - **Lokaal op de markt**
 - **Lokaal in de supermarkt**

3.3. De niet-gevalideerde claims van lokaal (1)

1. Lokaal en korte keten vergroten de toegang van consumenten tot gezond voedsel
2. Consumenten zijn bereid meer te betalen voor lokaal voedsel dan voor niet-lokaal voedsel.
3. Boeren hebben een sterk gevoel van sociale erkenning in korte keten
4. Deelname aan lokale korte keten levert de landbouwers economische voordelen op
5. Lokale korte keten versterkt de banden met lokale gemeenschappen
6. Lokale korte keten komt de lokale economie ten goede
7. Lokale korte keten bevordert milieuvriendelijke productiepraktijken

Causaliteit ?

The screenshot shows the front page of a review article in the journal 'Agricultural Systems'. The article title is 'Local food systems: Reviewing two decades of research'. The authors are Laura Enthoven and Goedele Van den Broeck. The page features a 'HIGHLIGHTS' section with bullet points, a 'GRAPHICAL ABSTRACT' with three panels, and an 'ABSTRACT' section. A portrait of Goedele Van den Broeck is overlaid on the bottom right of the screenshot.

Goedele Van den Broeck

3.3. De niet-gevalideerde claims van lokaal (2)

- Consumenten** Consumenten die deelnemen aan lokale korte keten hebben een betere gezondheidstoestand als gevolg van een hogere consumptie van vers, onbewerkt voedsel - voornamelijk groenten en fruit - zonder dat een causaal verband is aangetoond.
- Consumenten zijn bereid **meer te betalen** voor lokaal voedsel dan voor niet-lokaal voedsel
- Boeren** Boeren lijken zich **erkend** te voelen voor hun werk in lokale korte ketens.
- De mate waarin de landbouwers al dan niet voordeel halen uit deze afzetkeuze hangt af van een groot aantal factoren en is zeer specifiek voor elk geval.
- Community** De sociale band houdt slechts stand zolang aan **hun respectieve belangen** wordt voldaan (d.w.z. winstgevendheid en controle voor de landbouwers, en toegang tot gezond en betaalbaar voedsel voor de consumenten).
- Onderzoek** Studies naar het effect van lokale korte ketens op lokale economieën verschaffen een beperkt inzicht in de geldigheid van deze bewering door een gebrek aan consistentie in de methodologische aanpak.
- Milieu** Lokale korte ketens worden in de meeste gevallen in verband gebracht met milieuvriendelijke productiepraktijken (waaronder biologische landbouw), maar met verschillen tussen landen.
- Het feit dat lokale korte ketens kunnen bijdragen tot de beperking van de klimaatverandering door het aantal voedselkilometers te verminderen, wordt niet gestaafd door wetenschappelijk bewijs,

En de lange keten ?

Photo de [Markus Spiske](#) sur [Unsplash](#)

Een onderzoek door Le Basic

www.lebasic.com

IMPACT PATHWAYS AND LOOPS IN THE CONVENTIONAL COCOA CHAIN IN IVORY COAST AFTER STATE REGULATION

Source : BASIC

KEY FEATURES OF THE VALUE CHAIN

SMALLHOLDER FARMERS (LESS THAN 10 HA) FRAGMENTED AND SPECIALIZED IN COCOA

PRODUCER PRICE = RESIDUAL PRICE

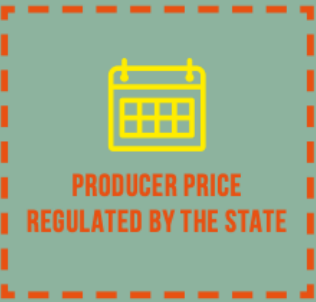
COUNTRY SPECIALIZED IN COCOA

STANDARDISATION/ MASSIFICATION

PRESSURE FROM ECONOMIC ACTORS TO LOWER TAXATION

PRODUCER PRICE REGULATED BY THE STATE

FLUCTUATING WORLD COCOA PRICES

BETTER REPUTATION QUALITY CHECKED BY THE STATE

DISTRIBUTION OF VALUE AND C

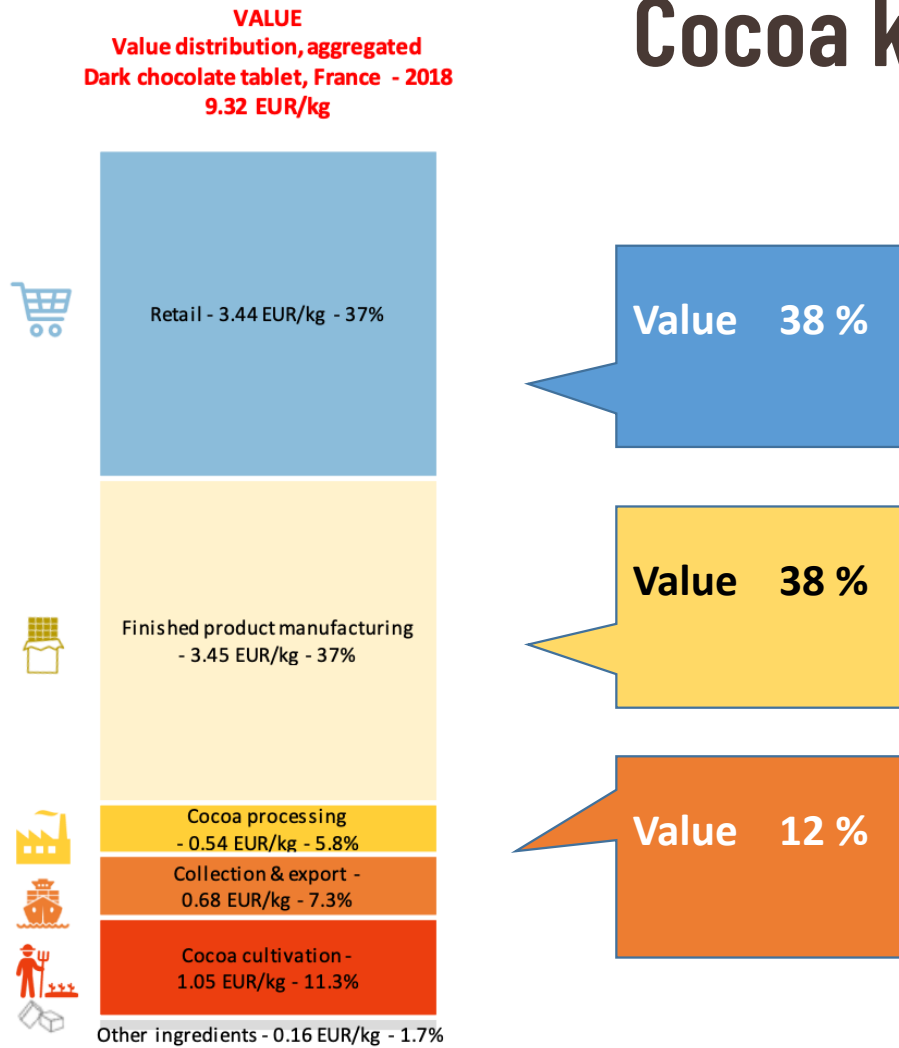

Figure 3. Distribution of value, costs and margins of pl

Cocoa keten

DISTRIBUTION OF VALUE AND COSTS FROM FARMERS TO CONSUMERS

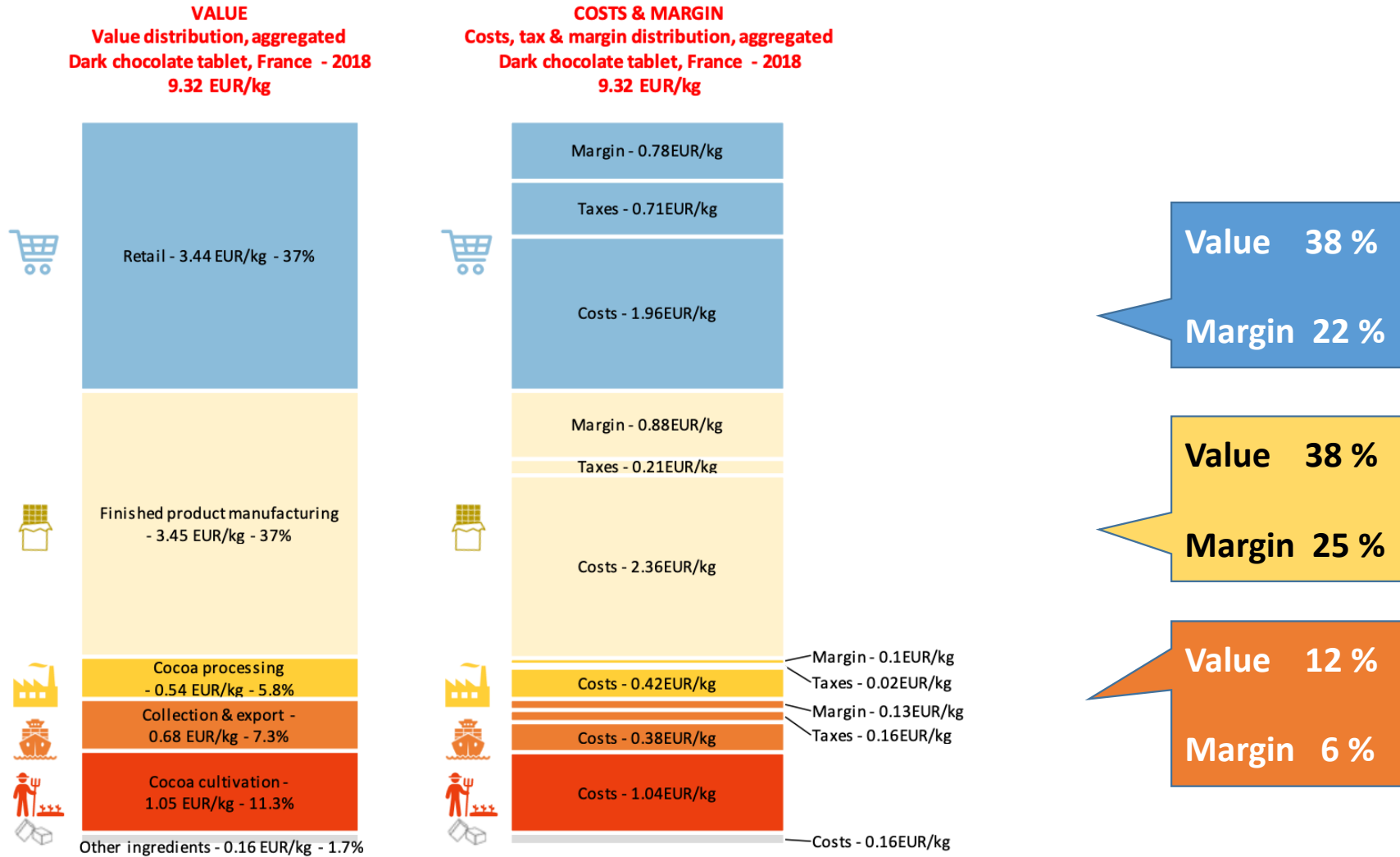

Figure 3. Distribution of value, costs and margins of plain dark chocolate tablets in 2018 (cocoa harvest 2017/18). Source: BASIC

Conclusies van de cocoa studie (1)

- Het grootste deel van de **waardecreatie** in de keten
 - houdt verband met immateriële hefboomen (marketingsegmentering, merkreputatie, enz.) die hoofdzakelijk worden beheerd door merken en detailhandelaren en
 - die grotendeels meer doorwegen dan de oorsprong/het terroir en het specifieke werk van de landbouwers, die zelden worden gewaardeerd aan de consumentzijde van de keten.

Conclusies van de cocoastudie (2)

- 1. Een permanent "waarnemingsinstrument" voor de verdeling van waarde en kosten te ontwikkelen**
- 2. De ontwikkeling van tripartiete overeenkomsten tussen boerenorganisaties, industriële spelers en detailhandelaren veiligstellen en bevorderen,**
- 3. De organisaties van landbouwers in de producerende landen bevorderen en versterken en hen helpen hun capaciteit**

Hoe te onderhandelen fair price ?

met Lieven Delanote & An Jamart

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 727482 (DiverIMPACTS)

Inspecting soybeans at the field with all actors. In the background a fence is in place to avoid damage by hares.

Simon (farmer) and Stefaan (processor) inspecting their soybeans.

One of the interactive workshops during out 'inspiration day' with other farmers and stakeholders working in local grain crop value chains.

Lijst van criteria voor het bepalen van een "fair price"

Productie en markt criteria

1. Hoger dan een minimumprijs
2. Prijs moet de productiekosten dekken
3. Een goed inkomstenniveau mogelijk maken
4. Aandacht voor de toegevoegde waarde ten opzichte van andere gewassen
5. Een eerlijke prijs moet voor de consument aanvaardbaar zijn

Criteria voor ketenontwikkeling

6. Een eerlijke prijs moet investeringen mogelijk maken
7. Risicodeling en premie voor innovatie of het nemen van risico's
8. Stabiliteit en/of herwaardering van de prijs

Relatie tussen actoren

9. Transparantiebeginselen
10. Verdeling van de reële waarde
11. Engagement van de actoren op lange termijn
12. Gezamenlijke inspanning van alle actoren om commerciële afzetmogelijkheden te garanderen
13. Eerlijke bestuursmechanismen
14. Betaling binnen een redelijke termijn.

Hoe gebruik je de lijst met criteria?

Definieer

Actoren kunnen enkele (of, zelden, alle) **criteria selecteren** om hun eigen definitie van een eerlijke prijs vast te stellen, die relevant is voor hun context

Update

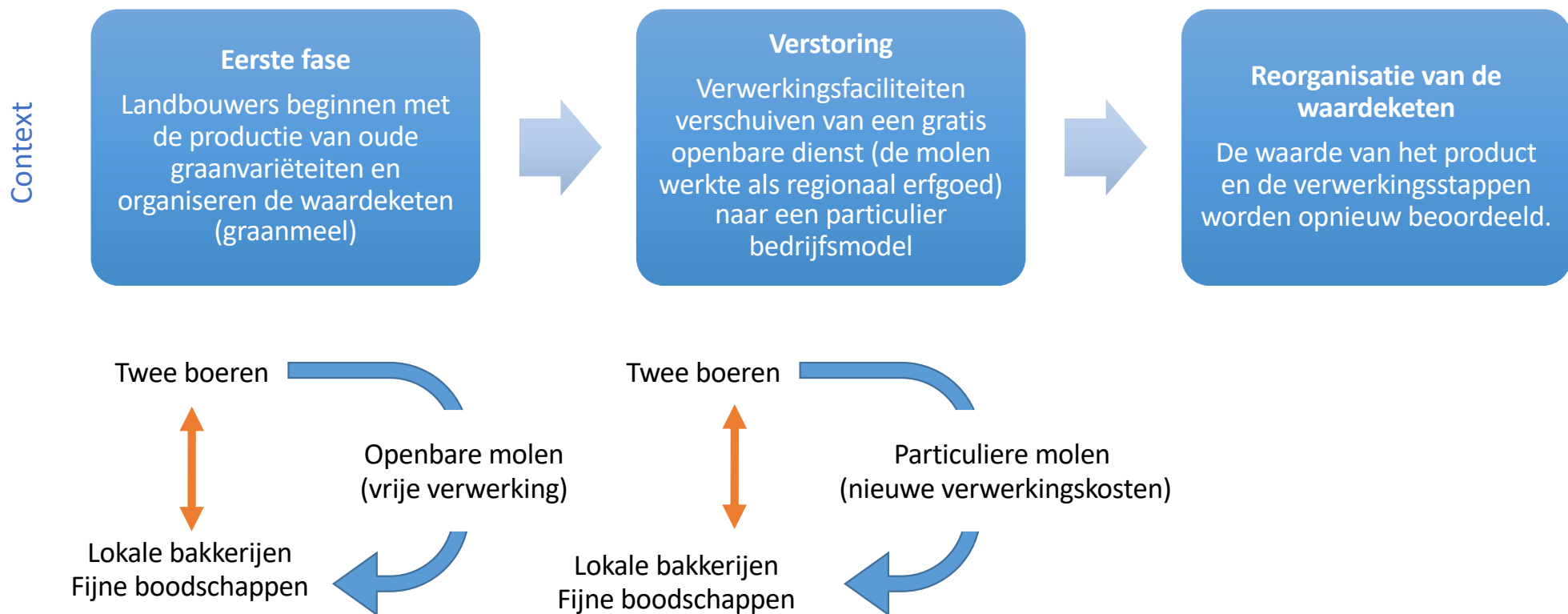
De lijst van criteria kan worden gebruikt om een **eerdere definitie** van een eerlijke prijs te betwisten/bij te stellen, door suggesties te doen voor belangrijke aspecten waarmee nog geen rekening is gehouden

Aanpassen

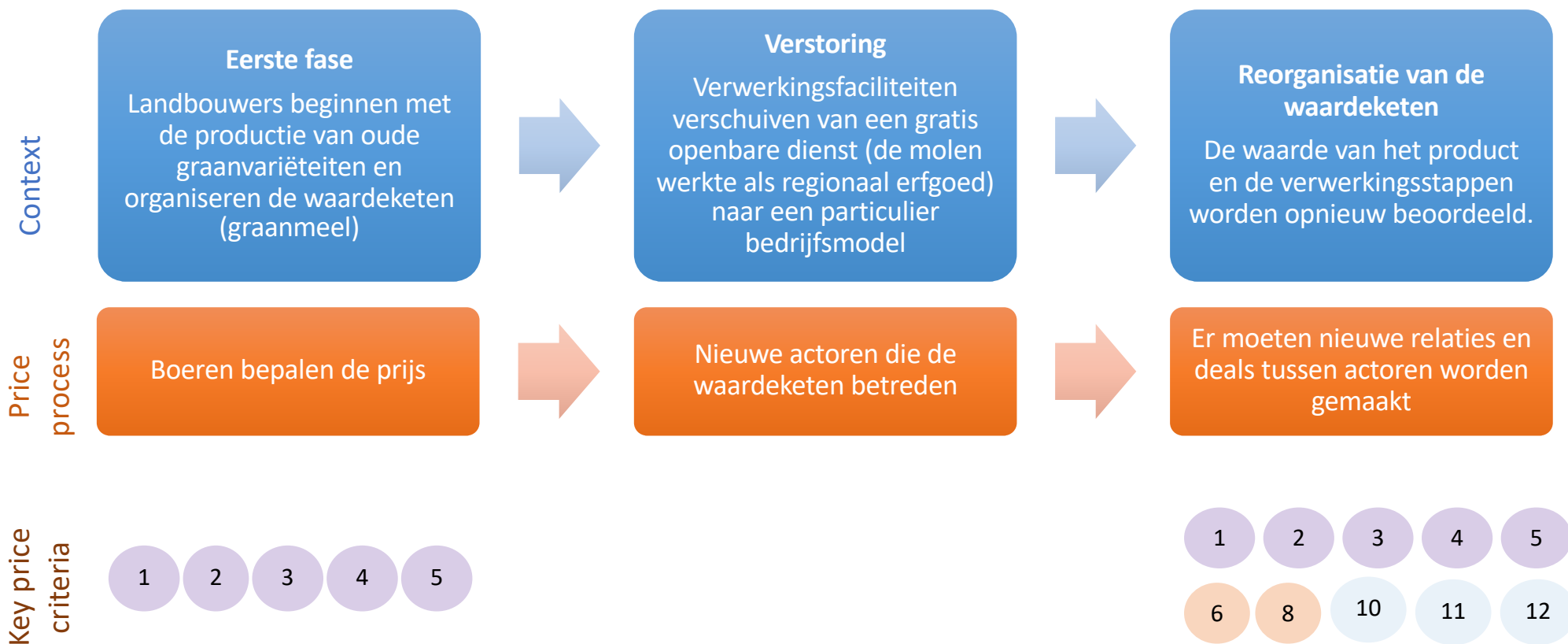
De definitie van de "eerlijke prijs" zal waarschijnlijk **evoluëren** tijdens de ontwikkeling van het gewasdiversificatie-project; de keuze van de criteria die in de definitie zijn opgenomen, kan worden aangepast.

Concept van 'eerlijke prijs' tijdens het innovatieproces

Voorbeeld CS18 – België – oude graanvariëteiten

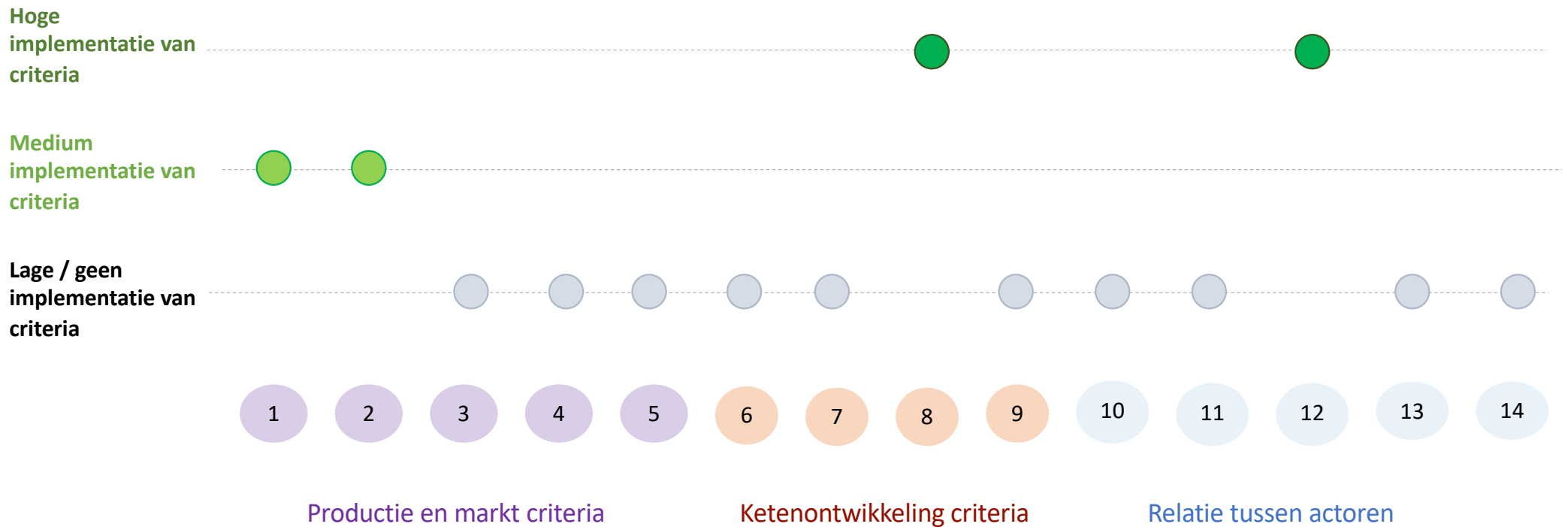

Begrip 'eerlijke prijs' tijdens het innovatieproces

Voorbeeld: in overeenstemming brengen van CS18 met de criteria

Voorlopige beoordeling

Prepared by T5.3 (Riera A., Antier C.) and CS18 leaders (Delanote L., Jamart A.)

Erkenning van de inbedding van de biologische landbouw in het mondiale voedselsysteem

- **Biologisch is niet langer een eiland of een archipel**
- **Denk biologisch binnen het systeem en niet buiten het systeem**
- **De toekomst van het food system is biologisch**

Farm2Fork European strategy

Moving towards a more healthy and sustainable EU food system, a corner stone of the European Green Deal

Make sure Europeans get healthy, affordable and sustainable food

Tackle climate change

Protect the environment and preserve biodiversity

Fair economic return in the food chain

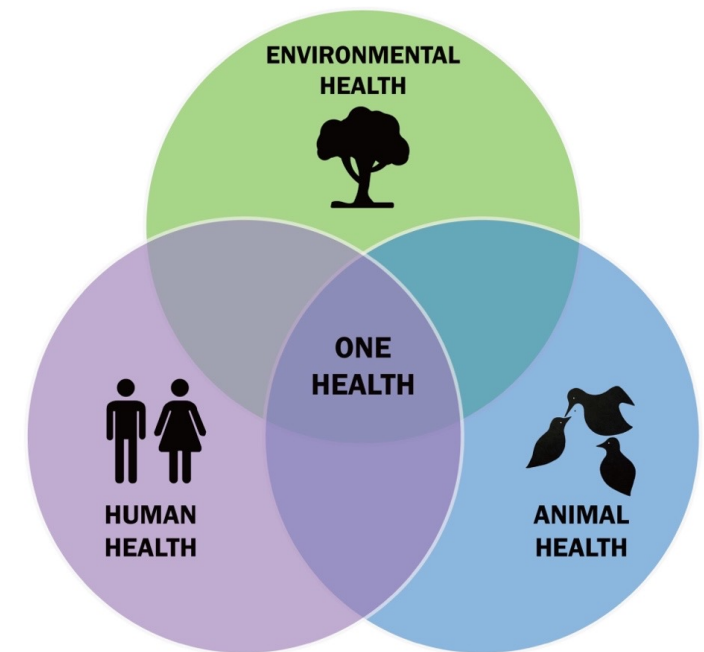
Increase organic farming

Organic farming is an environmentally-friendly practice that needs to be further developed. The Commission will boost the development of EU organic farming area with the aim to achieve **25% of total farmland under organic farming by 2030**.

Systemdenken

- Biologisch is goed voor de individuele gezondheid, maar vooral voor de collectieve gezondheid.
- Neem deel aan het debat over pesticiden
- Bestrijdingsmiddelen en biodiversiteit moeten samen met het klimaat op de politieke en publieke agenda komen.

Vertrouwen op duurzame structuren

- De waardeketen volstaat niet langer
- Allianties creëren

Op lokale schaal: Flanders Food, Food Wallonia, eiwitstrategie,
... Met NGO's: Greenpeace, WWF hebben begrepen dat de
landbouwomschakeling de sleutel is tot de aanpak van klimaat- en
milieuproblemen.

De band met Wallonië, Frankrijk, versterken...

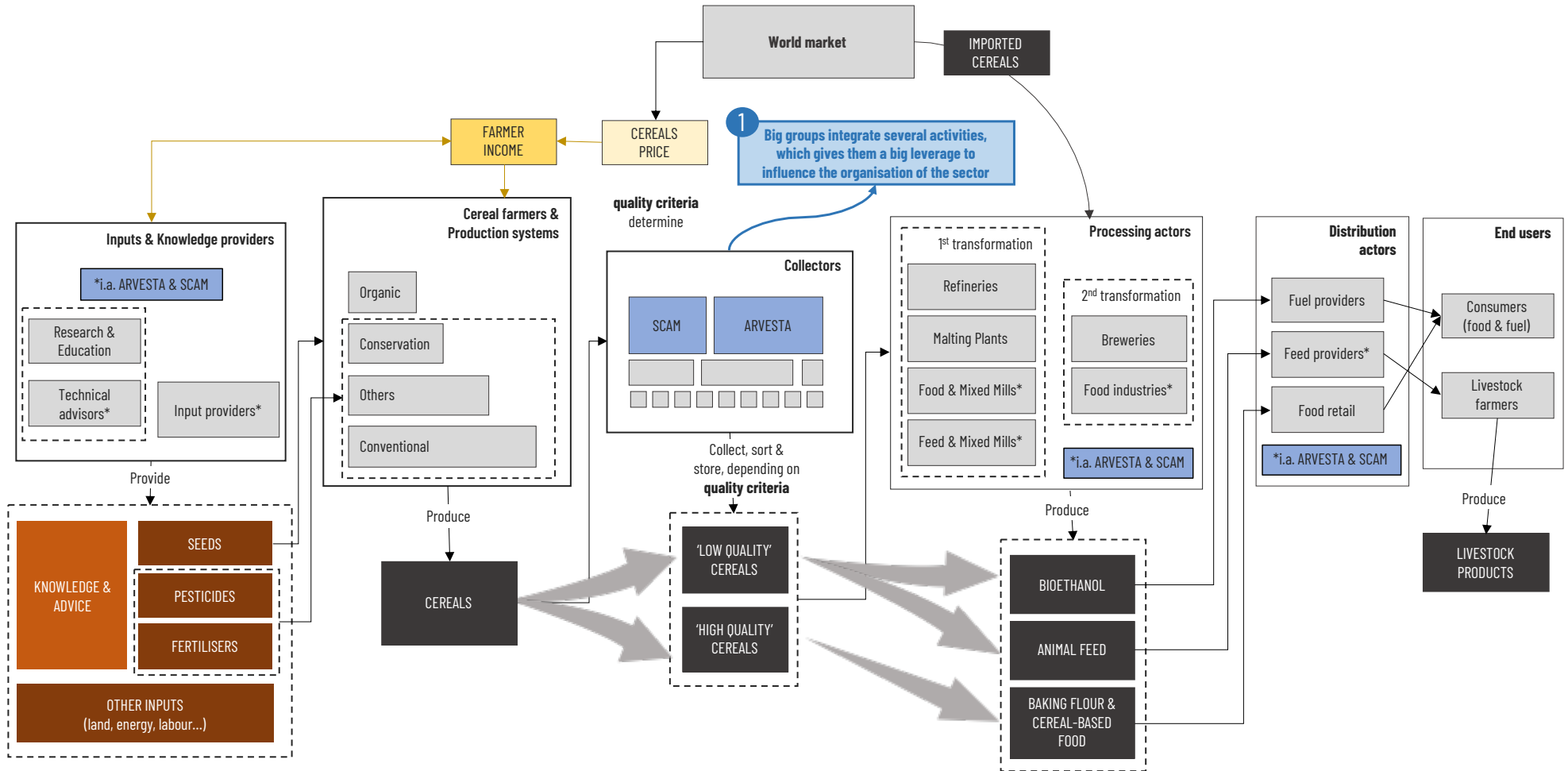
Neem je plaats in het media-discours

- **Uit de paradox geraken:**
 - te groot om alternatief te zijn,
 - te klein om een alternatief optie te zijn

Onderhandelingen in een lange waardeketen

- Vier elementen
 - Transparantie
 - Tripartiete onderhandelingen
 - Regelgevende ondersteuning
 - Meer waarde creëren

Waardeketen voor granen in Wallonië

Conclusies

- **Convergentie tussen korte- en langetermijninstrumenten**
- **Transparentie**
 - om te begrijpen
 - om de machtsverhoudingen te verminderen
- **Allianties**
 - het aantal actoren verhogen
 - nieuwe bondgenoten opnemen
- **Anticiper**
 - denken over horizonten en trajecten
 - om de concurrentie te verminderen
 - om de onzekerheid te verminderen

*Biologisch heeft diepe wortels,
het is geen blad in de wind
maar een boom in de storm.*

Photo de [Fabrice Villard](#) sur [Unsplash](#)

Dank voor jullie aandacht

transition of
food systems

WWW.SYTRA.BE

philippe.baret@uclouvain.be

